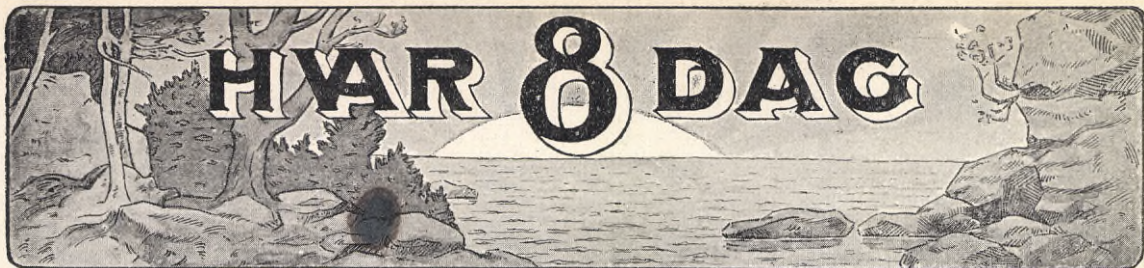


Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





3:dje årg.

Den 14 September 1902.

N:o 50

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Professor V. Rudin (med 1 porträtt). Rudolf Virchow † (med 1 porträtt). Nordens största skulptursamling. II. Det gamla Glyptoteket i Köpenhamn (med 6 illustr.) Ett olyckligt äfventyr (med 2 illustrationer). Abelfubilet i Kristiania (med 2 illustrationer). Farnvägsrådet (med 1 illustration). Oscar Eljason (med 1 porträtt). Valborg Svärdström (med 1 porträtt). Nordiska folkhögskolemötet i Borghamn (med 1 illustr.) Den stora skyttebazaren i Köping (med 1 illustration). De vid Lysekil infångade kvalarne (med 2 illustrationer). Linsutställningen i Boden (med 1 illustration). Ögonblicksbilder från en Nordamerikansk prärie (med 5 illustrationer). Nordiska juristmötet i Köpenhamn (med 1 illustr.) Veckans porträttgalleri (med 12 porträtt). HVAR 8 DAGS Novellblad XXIII: Allmänheten och polisen. Öfvers. för HVAR 8 DAG.

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

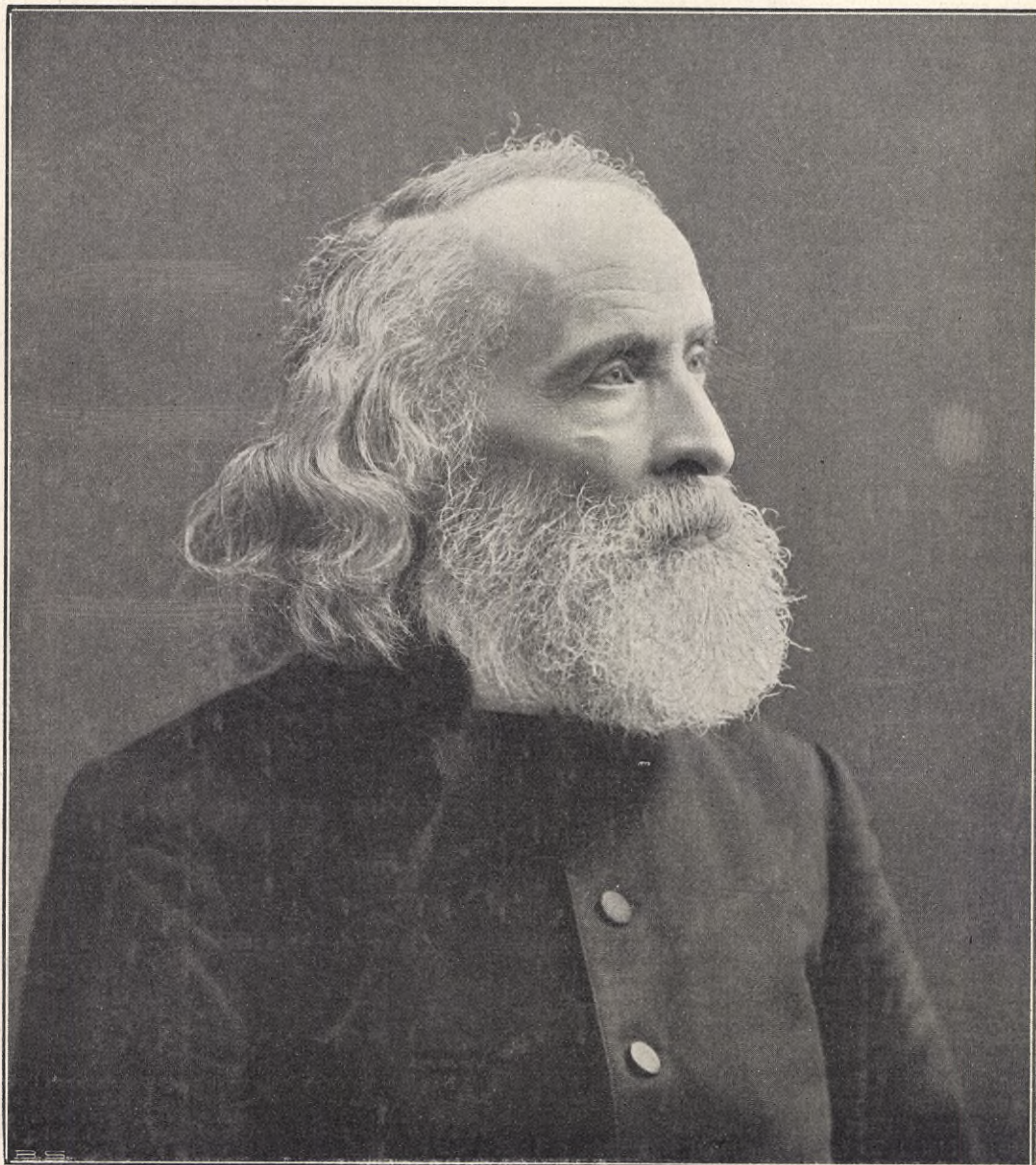


Foto. A Larson, Uppsala.

PROFESSOR VALDEMAR RUDIN.

Den bild, som i dag pryder HVAR 8 DAGS första sida, kommer att öfverallt i Sveriges land bli mottagen som bilden af en kär bekant. Författaren till »Evighetsvinkar» — predikningar öfver kyrkoärens texter — har genom sina varma ord, direkt sprungna ur ett ädelt hjärta, skaffat sig otaliga vänner, hvilka med vördnad och förtroende skåda upp till den gamle predikanten.

Den 20 sislidne juli ingick ju visserligen förre ordinarie professorn i exegetik vid Uppsala universitet VALDEMAR RUDIN i sitt sjuttionde år. Men hans själ och hjärta äro lika ungdomliga som i forna dagar, och hans tro på, att »främlingsskaran» slutligen skall vinna seger och sedan det tusenåriga riket komma, är orubblig.

Att professor Rudin icke är någon vanlig ordets förkunnare, kan man bland annat förstå af den omständigheten, att Viktor Rydberg i mörka stunder hämtade tröst ur en af Rudin utgifven andaktsbok. Och det var professor Rudin förunnadt både att hålla griftetalet öfver den store skalden och tänkaren och att intaga hans stol bland de aderton i svenska akademien. Anspråkslös som få, förklarade professor Rudin vid sitt inträde i akademien, att om någon synpunkt berättigade honom till en plats där, vore det hans kärlek till det gemensamma sköna modersmålet och hans bemödande att låta det — enkelt och utan flärd — tjäna till det gudomliga ordets förkunnande.

Akademien hade emellertid nog främst tänkt på annat än språket i professor Rudins skrifter, när den kallade honom till sin ledamot — och det var i korta, men för professor Rudins hela lifsgärning betecknande ord, som akademimens direktör, professor Tegnér, installerade den nye ledamoten:

»För er — sade hr Tegnér — har uppgiften aldrig varit att bryta ned. Eder styrka och eder lott har alltid varit att bygga upp eller — må det sägas i ordets bibliska mening — att uppbygga. De fyllda templen, hvarhelst ni talat, hafva mera än tillräckligt burit vittnesbörd därom, att ni väl förstått, huru man skall gripa människors hjärtan och bringa dem läkedom. — Och bättre än någon annan, kan väl jag intyga, att eder värtighet är af högre slag, än den som ligger i blotta orden. Bland edra skrifter handlar en om »det personligas betydelse vid förkunnandet af Guds ord». Hela er verksamhet utgör den vackraste illustration till denna boktitel. Ni har talat hvad ni själf djupt känt, därför hafva också andra så djupt känt hvad ni talat...» —

Erik Georg Valdemar Napoleon Rudin föddes den 20 juli 1833 i Tåby i Östra Ryd, Östergötland. Student i Uppsala 1851, tog han, djupt religiöst anlagd som han var, del i konventiklarne. Han blef 1857 fil. d:r och ägnade sig därefter, 1857—58 i England och Skotland, åt teologiska studier samt aflade 1859 dimissionsexamen. Samma år antogs han till föreståndare för Evangeliska fosterlandsstiftelsens expedition i Stockholm. 1862—69 var han föreståndare för Fosterlandsstiftelsens institution för hednamissionen och gjorde många utländska resor i missionsangelägenheter.

Rudin prästvigdes 1865 och aflade 1869 pastoral-examen, hvarpå han blef vikarierande komminister i i Klara församling i Stockholm. Han stannade här till 1872, då han tillträdde docenturen i exegetik vid Uppsala universitet, till hvilken befattning han utnämns året förut, efter aflagd teologie kandidat-examen. Under sin komministertid vann Rudin stort rykte som utmärkt predikant, och man vallfärdade i stora skaror till det gamla Klaratemplet.

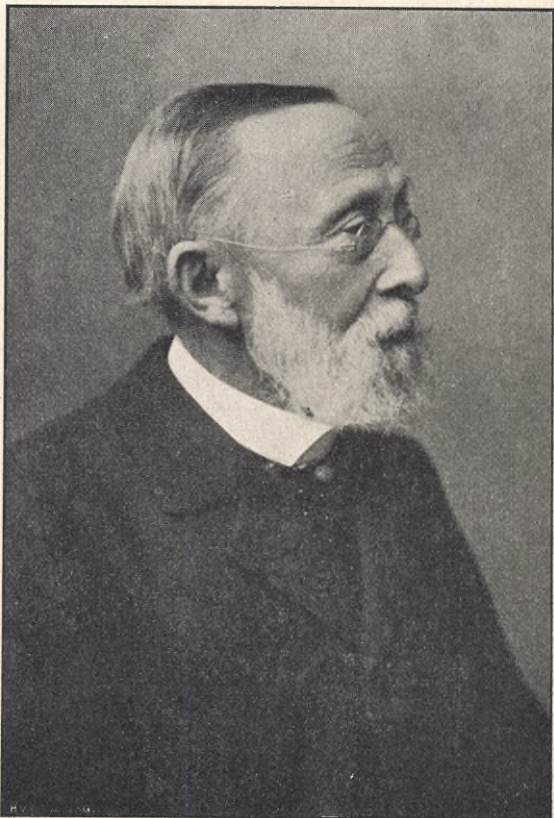
Rudin blef 1875 teologie adjunkt i Uppsala och

kyrkoherde i Näs samt utnämndes vid jubelfesten två år senare till teologie doktor. Han blef samma år e. o. professor i exegetik och 1892 ordinarie professor i ämnet. 1884 utnämndes han till ledamot af bibelkommissionen och 1886 till kontraktsprost. Han har varit ledamot af kyrkomötena 1883, 1888, 1893 och 1898. Betecknande för hans tolerans är, att han väckt motioner om prästedens afskaffande och utbytande mot ett löfte.

Professor Rudins förnämsta skrifter utgöras af »Ord från altaret», »Evighetsvinkar», »Sören Kirkegaards person och författareskap», »Innehållsöfversikt af de särskilda evangelierna», »De mindre profeterna öfversatta och utlagda», »Uppsatser i teologiska och kyrkliga ämnen», »Vår heliga troslära», »V. Rydberg, minnesteckning», m. m.

Vi ha redan i det föregående framhållit det humana och kärleksfulla i professor Rudins verksamhet. Gud är för honom, enligt gamla och nya testamentets ord, den heliga kärleken, och det blifvande gudsriket kommer icke blott att bli ett inre, utan äfven ett yttre, hvari naturen själf skall taga del. Professor Rudins tro är en ljufvig och allt förenande tro, som bringar balsam åt trötta och sårade själar. Och den gamle predikanten är själf — för att använda ett af honom omhuldadt uttryck — en högligen »älsklig» person.

RUDOLF VIRCHOW. †



Efter fotografi.

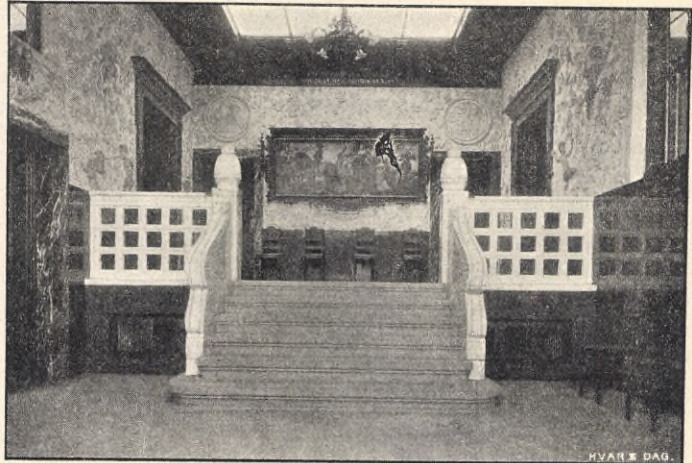
När den världsberömda tyske vetenskapsmannen i okt. förra året firade sina 80 år, hyllades han af snart sagt hela den bildade världen. HVAR 8 DAG lämnade då (se Nr 2) en kortfattad biografi jämte porträtt hvartill vi nu hänvisa när den gamle i dessa dagar lagt sig till ro.

NORDENS STÖRSTA SKULPTURSAMLING. II. DET GAMLA GLYPTOTEKET I KÖPENHAMN.

Efter fotografier af fotograf FRED. RIISE, Köpenhamn.

Den källa, hvarur medel flutit till realiserande af det största konstmecenatskapet i norden och som funnit sitt yppersta, mest storslagna uttryck i det nya och det gamla glyptoteket i Köpenhamn, var som förut nämnts, Ny-Carlsbergs bryggeri. I likhet med det af fadern grundade Gamle Carlsberg leddes detta från första början i den mest rationella riktning och för båda dessa fabriker blef det gemensamma målet att utan hänsyn till ögonblicklig fördel utveckla tillverkningen till den högsta möjliga grad af fulländning, tjänande som det yppersta mönster, det mest lysande exempel långt utom Danmarks gränser. Ehuru det största bryggeriet i norden, är det dock mindre som sådant Ny-Carlsberg förvärfvat sin världsberömmelse. Det är framför allt den ändamålsenliga inredningen, den till det yttersta drifna renligheten och den fullkomliga produkten, som gjort Ny-Carlsberg till ett mönster för alla länders bryggerier.

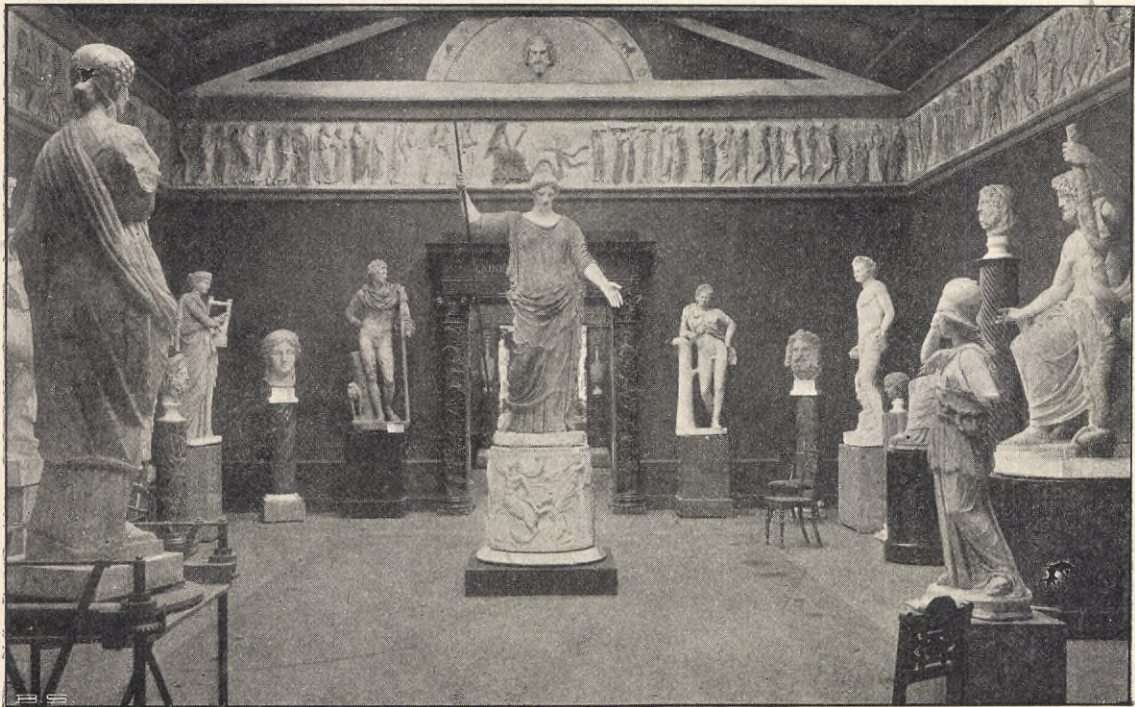
Också kunde Pasteur under sin vistelse vid en läkarekongress i den danska hufvudstaden uttala de stolta orden att luften i Ny Carlsbergs jäsningskällrar i renhet närmar sig den, som hvilar öfver Alpernas toppar. Att intet sparats på detta bryggeris tidsenliga utveckling framgår bl. a. däraf, att blott vid Ny-Carlsberg företagna utvidgningar under loppet af fem års tid slukat en summa af tre millioner kronor.



ENTRÉ I GAMLA GLYPTOTEKET Å NY-CARLSBERG.

I fonden är upphängd de tyska bryggarnes hedersgåfva till Carl Jacobsen: »NY-CARLSBERGS TRIUMF».

Öfver det mäktiga byggnadskomplexet höjer sig som en symbol för danskt handtverks och industris höga ståndpunkt, som ett monument till heder för Ny-Carlsberg och som en sporre till framtida sträfvan, en enastående, 56 meter hög, för ett hundra tusen kronor uppförd skorsten, hvars hela öfre del är belagd med majolika. När en fältherre vunnit ett slag, reser man en triumfbåge eller ett segermonument; det passar icke riktigt i



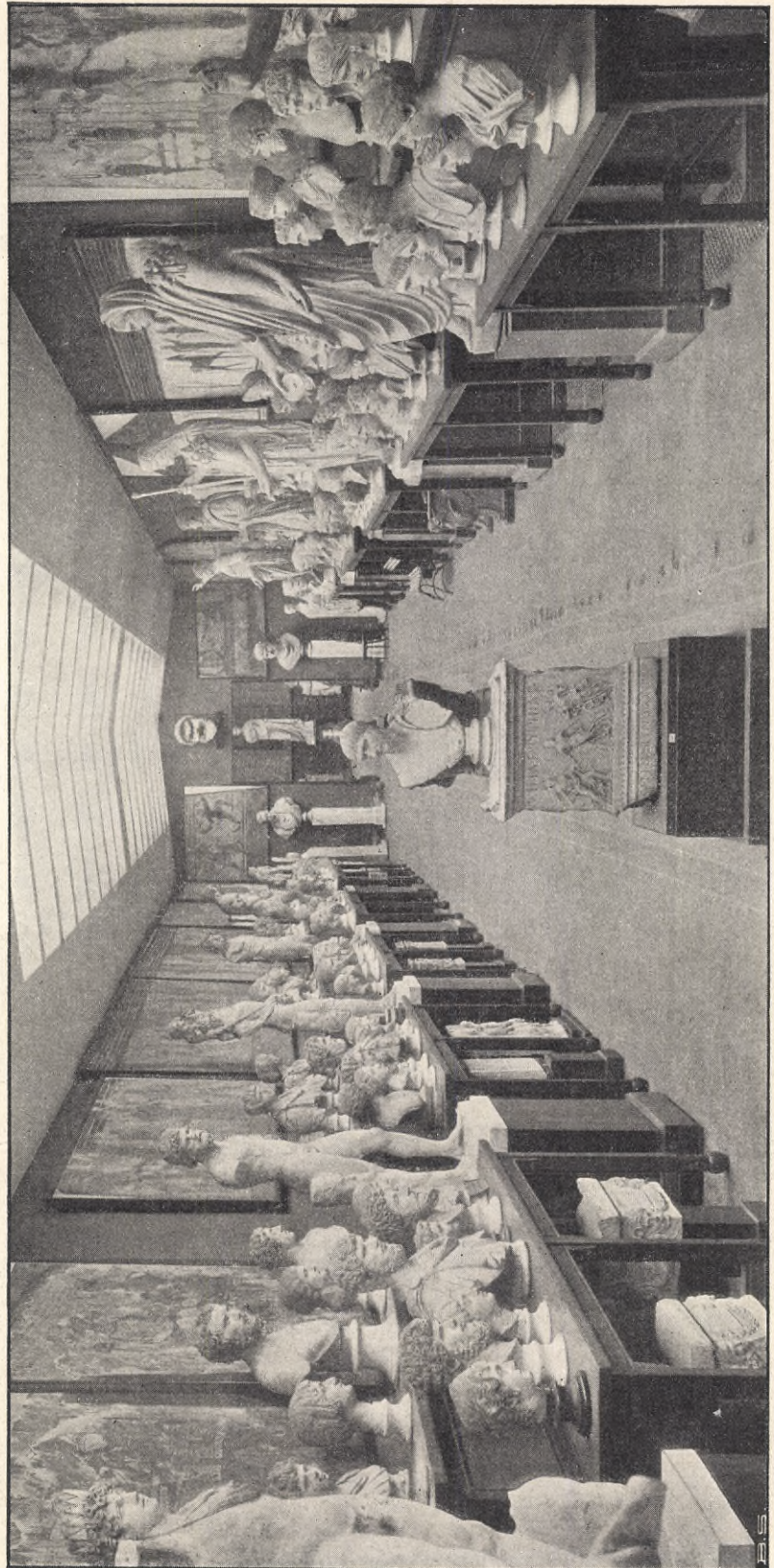
NY-CARLSBERGS GLYPTOTEK: Interiör från det gamla glyptoteket.

En del förträffligt bibehållna marmorstatyer från den grekisk-romerska samlingen.

ett bryggeri — och så byggde Jacobsen sin skorsten »för ärans skull», som han själf yttrade, då han lade sista stenen på dess topp. På tal om bryggeriet förtjänar att nämnas den märkligaste af alla nybyggnaderna på Ny-Carlsberg, det egendomliga Elefantornet. Detta, efter Dahlerups ritning uppförda torn, hvars koppartäckta tak befinnet sig på samma höjd som det berömda Rundetorns plattform, uppbäres af fyra väldiga granit-elefanter, påminnande om den obeliskbärande elefanten på Minervaplatsen i Rom. I likhet med den där bakom synliga »Dipylon» tjänar Elefantornet som sammanbindningsled mellan ett par hufvudbyggnader tvärt öfver den stora hufvudvägen.

Bryggeriets samtliga byggnader äro för öfrigt uttryck för det konst- och skönhetsinne, som bejälade dess skapare. En blick på exempelvis den stora, nya brygghusbyggnaden är nog att övertyga härom. Man har här långt mindre intrycket af en modern fabriksbyggnad, sådant detta begrepp numera ingått i det allmänna medvetandet, än af ett palats, hvare den norditalienska stilandan inblåst sitt lif.

Af denna korta antydan framgår, att Ny-Carlsberg icke är en instängd och nertygande fabrik af den trista art, som nästan blifvit typisk för vår tid, utan till det ytre som inre en mönsteranstalt utan motstycke här i Norden. Här ute ligger också de storslagna arbetarbostäder, som Jacobsen lätit uppföra, den för arbetarne öppna Jesuskyrkan, som imponerar genom sin nästan öfverlastade konstnärliga utsmyckning, och det mest beundransvärda



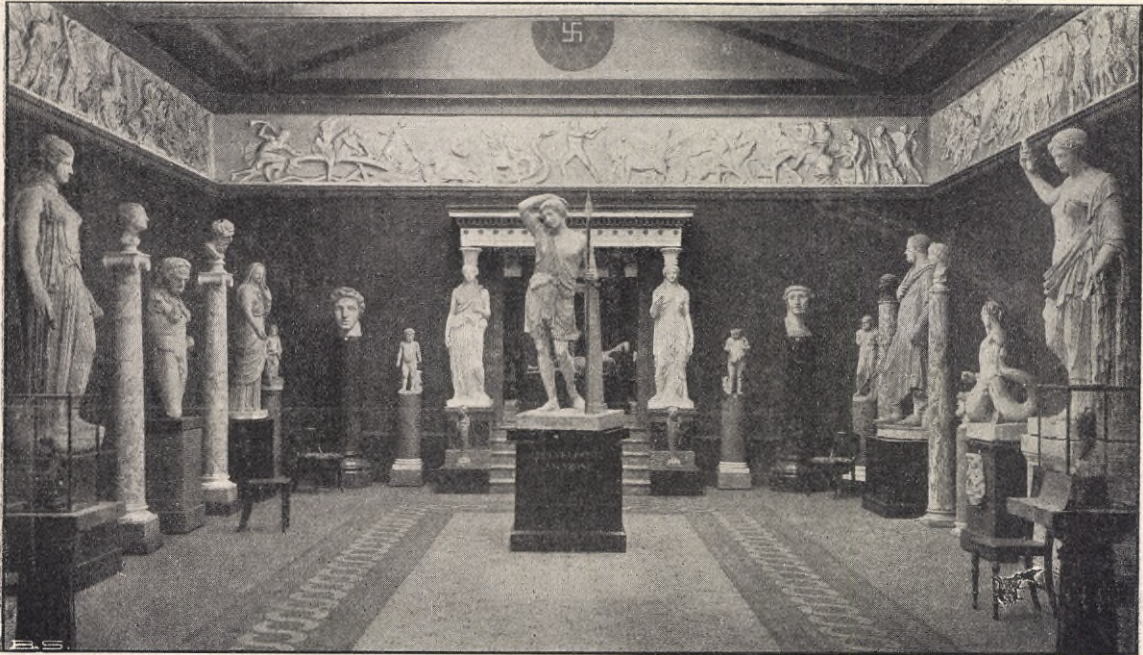
NY-CARLSBERGS GLYPTOTEK: Interiör från det gamla glyptoteket. Öfvanstående bild gifver en utomordentlig föreställning om den till dels enastående samling af antika marmorskulpturer som hopförts i gamla glyptoteket.

af allt, det hvartill bryggeriet framför allt tjänat att skaffa medel: det gamla glyptoteket på Ny-Carlsberg.

Sedan dr Carl Jacobsen till stad och stat i förening öfverlämnat som gåfva sin numera i det nya glyptoteket inrymda, öfvervägande moderna konstsamling, samlade sig hans konstnärliga samlareintresse allt mera odeladt om den antika bildhuggarkonsten, hvaraf han redan förut sammanfört en hel del betydande arbeten i sin privata bostad på Ny-Carlsberg. Det lyckades Jacobsen att under loppet af några år i sin privata glyptoteksbyggnad åvägabringa en utomordentligt framstående samling af antik konst, jämbördig med det allra främsta på denna sidan Alperna och delvis alldeles öppnadt. En härtill i hög grad medverkande omständighet var det obestånd, hvori flere framstående romerska adelsläkter råkat genom misslyckades byggnadsspekulationer, hvilket tvingade dem att afhända sig en del utomordentligt värdefulla konstskatter. På så sätt kommo Villa Borgheses och Palazzo Sciarra's yppersta antiker i Carl Jacobsens ägo. Af de många antika skulpturer, som kommo i dagen vid utgräfningarne omedelbart efter det Rom blifvit det nya Italiens hufvudstad, ha alla de bästa arbetena, för så vidt de icke återhållits af den italienska regeringen, förvärfvats för Ny-Carlsbergs glyptotek.

Det gamla glyptoteket omfattar en grekisk-romersk, en egyptisk, en etrusisk och en palmyrensk skulptursamling. Den förstnämnda samlingen företter en utomordentligt rik representation af den antika konsten under dess olika åldrar och särskildt har man här tillfälle att följa den grekiska konsten under dess hela utveckling från första början till den afgörande förfalltiden. Det finnes sålunda i denna konstsamling arbeten, hvartill intet annat museum kan visa motstycke. Från den arkaisk-grekiska tiden finnas åtskilliga mera bemärkta konstverk. Samma konstns högre utvecklingsskede är

företrädt med en mängd framstående verk från de olika århundradena af den grekiska konstens långa blomstringstid. Man möter sålunda här Polykleitos' berömda Amazon, en mycket väl bevarad och förträffligt utförd kopia i marmor efter det för Artemis tämpel i Efesus utförda originalet. Pelaren, vapnet och vänstra handens hållning skiljer sig från de i London och Berlin förekommande restaureringarne; Carl Jacobsen har här som alltid vid sitt grundliga forskningsarbete stannat vid den för den antika konsten mest naturliga normen. Den berömda Anakreon är framställd i marmor i såväl stående som sittande ställning, briljanta exemplar från fem- och sexhundredatalen före var tideräkning. Här finnes äfven en kolossal Hera-staty i marmor af Alkamenes, visande gudinnan uppfattad som äktenskapets beskyddarinna, Hera Teleia. Den mycket förstörda, men utmärkt restaurerade statyen bär ett väl bevaradt hufvud, ett af de skönaste, mest upphöjda Hera-hufvuden, som äro kända. En tidigare uppfattning af Hera-idealet se vi i det kolossala, vackert utförda Hera-hufvudet af det femte århundradets typ. En intressant staty — i likhet med de föregående och närmast följande lätt igenkänlig på en af de vidfogade reproduktionerna — är Tritonen, som en gång smyckat en vattenkastare på Aqua Marcia; det är det mest fullständiga antika exemplar af en triton, som existerar. Ett förträffligt romerskt arbete är den midt emot stående kolossala statyen af Herakles med lejonhuden dragen öfver hufvudet, så att gapet bildar en hjälm; högra armen, vänstra handen och benen nedanför knäna saknas. Till höger om fonddörren på en af bilderna se vi Skopas Meleager, ett briljant utfördt arbete, där tyvärr vänstra handen och hundens hufvud saknas. Här finnas vidare en mängd andra grekiska gudastatyer, grekiska grafreliefer och grafmonument, kolossala byster från den alexandrinska tiden, en stor samling byster af berömda greker och romare, däribland den bästa



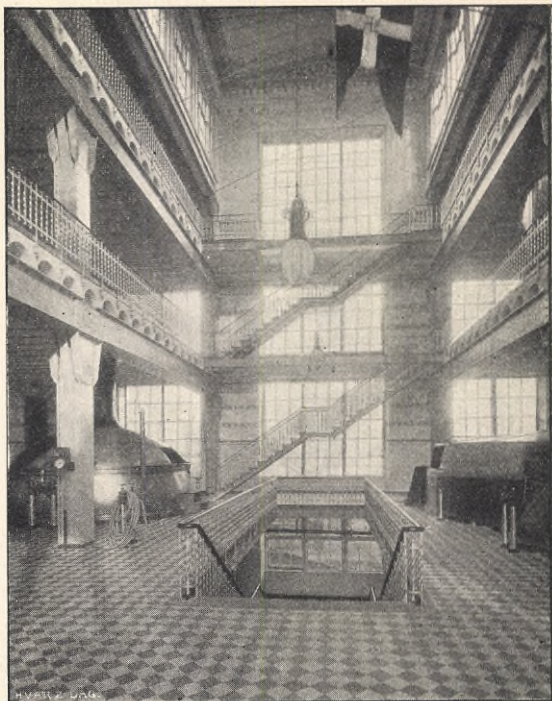
NY-CARLSBERGS GLYPTOTEK: Interiör från det gamla glyptoteket. Härå återfinns bl. a. de i texten omnämnde: »Polykleitos Amazon», »Tritonen», »Herakles med lejonhuden» m. fl.

existerande Pompejus-bysten, statyer och byster af romerska käjsare och mycket mera. Särskildt för-tjänar framhäfvas den romerska bystsamlingen, som näppeligen öfverträffas af någon annan samling.

Den etruriska samlingen, som bär namnet Helbigmuseet efter den framstående forskare, som hufvudsakligen samlat och ordnat denna samling, illustrera förträffligt etrurernas eller tuskernas konst, som väl aldrig frapperade genom större originalitet, men har desto större betydelse såsom dels rikligt återspeglade den helleniska konsten, dels utgörande det första grundlaget för den romerska konsten. Sålunda kunna exempelvis en del af dessa arbeten, särskildt sarkofagfigurerna betraktas som prototyper för den romerska stilen. Denna samling har nyligen fått en värdefull ökning, bestående af en enastående, mycket fullständig samling kopior af frescomålningar från Toscana.

Palmyra-samlingen är den största i Europa och består af en mycket omfattande samling palmyrenska fornsaker, särskildt en enastående samling af byster från Palmyra. I allmänhet afsedda att tjäna som grafmonument, väcka många af dessa skulpturer mindre beundran genom sitt konstvärde, medan de däremot från såväl filologisk som konsthistorisk-arknologisk synpunkt erbjuda det största intresse. Här finnas äfven ett par vackra assyriska och feniciska reliefer.

Den tretusenåriga egyptiska konsten har funnit en mycket fullständig representation i det gamla glyptoteket. Denna samling har ett utomordentligt intresse och öfvergår till dels hvarje annat museum på detta område. Många af den tidens skulptur-arbeten, och framför allt de flesta tämpelbilderna,



INTERIÖR FRÅN NY-CARLSBERGS BRYGGERI:
Källan hvarur de rika medlem till konstens befrämjande
i Danmark hämtas.



EXTERIÖR FRÅN NY-CARLSBERGS BRYGGERI: Elefantornet och Dipylon.

äro för länge sedan försvunna, detta i främsta rummet beroende på det dyrbara materialet, och samma förhållande gör sig gällande beträffande bronsstatyetterna. Desto märkligare är den för den skull, att man här träffar på några af de egendomligaste af den tidens skulpturverk. Här finnes en särdeles intressant, utomordentligt sällsynt och väl bevarad bronsstaty af guden Set, ledande sitt ursprung från omkring år 1450 f. Kr., d. v. s. från samma tid, då Moses förde Israels barn ut ur Egypten. Äfvenledes ses här en förträffligt utförd och väl bevarad bronsstatyett af guden Anubis från år 700 f. Kr., där guden, som brukligt var, framställdes med schakalhufvud och människofigur. Detta är den största Anubis-statyett, som är känd. Med undran stannar man framför en svart basaltstaty af en egyptier Kibu eller Keb från XII dynastien, alltså omkring 2300 år f. Kr., den enda existerande af de statyer af rikets framstående män, som konungen lät upp-

ställa i det stora tämplet i Karnak. I denna sällsynt rika samling ses statyer och statyetter från det gamla, det mellersta och det nya riket, från förfallstiden och den därpå följande renässansen, den saïtiska tiden. Vidare finnas intressanta masker från romare- och byzantinertiden, porträttmålningar på trä, mumier och många andra med den egyptiska konsten närmare förbundna ting.

Utrymmet i en icke facktidsskrift hindrar naturligtvis att gifva annat än en helt svag antydan om den utomordentligt storslagna antika konstsamling, som bär namnet Det gamla glyptoteket och som helt nyligen af dess grundare och ägare dr Carl Jacobsen, donerats till den danska staten och hufvudstaden i förening och hvarför just nu en museibyggnad uppföres i samband med Det nya glyptoteket, som förut skänkts af den konstälskande och konstförstående herren till Ny-Carlsberg.

ETT OHYGGLIGT ÄFVENTYR.

Grupp fotografi speciellt för HVAR 8 DAG af hoffotograf Aron Jonason, Göteborg.

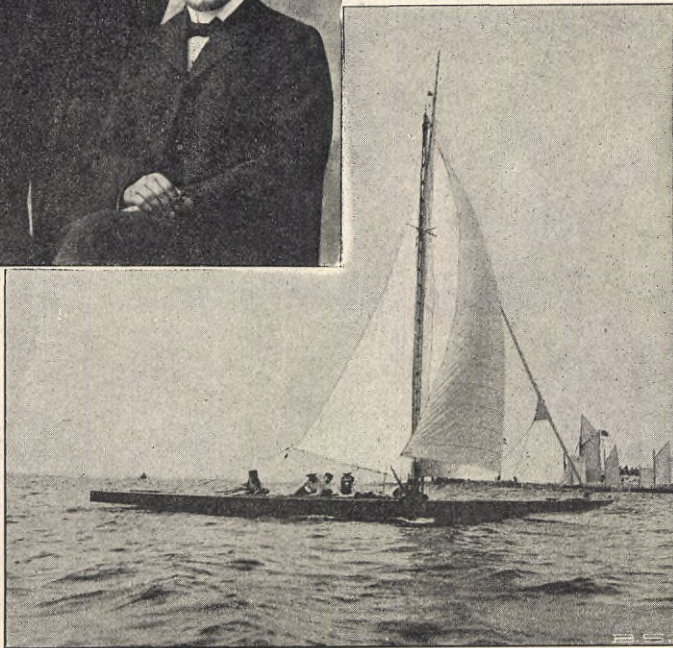


Herr GUNNAR MARK (till höger å fot.) och herr LARSON samt gästarna HANS (till höger å fot.) och MAURITZ.

Då »Revanche», grosshandlare Gunnar Marks kappsegelingsyacht, söndags aften den 31 augusti, befann sig på hemväg till Göteborg, råkade den vid half 9-tiden att kantra. Ombord befunno sig jämte ägaren en vän till honom samt två beättningskarlar. Sedan de fyra männen lyckats komma upp på bottnen af den upp- och nedvända båten, började en kamp för lifvet så hemsk som trots någon skeppsbrutens.

I det längsta höllo sig de nödställda till båten, men då denne sjönk allt mer och mer och brottsjör gjorde belägenheten alltför förtviflad beslöto de sig för att simmande söka nå land. Alla hade frigjort sig från kläderna och att frusna, i beckmörker och hård storm lyckas komma fram till och upp på en af de små öarne var mer än osäkert. Där fanns ju dock någon möjlighet till räddning — att hänga längre vid båten vore säker död. Efter ett rörande farväl kastade sig

den yngste gästen, Mauritz, först i vattnet. Efter öfverenskommelse skulle han med rop gifva sig tillkänna om han komme fram. Det var en lång tid som gick innan ropet kom — efter 1,200 sekunder. Nu började de öfriga simma efter, ständigt öfversköjda och nästan kvädda af vågorna. Efter ungefär 15 minuter nåddes land, ett litet skär. Och här fingo de, nästan nakna, dödströtta och stelfrusna, vänta på att hjälp skulle komma. Ängare som passerade sågo dem ej och ropen hördes ej för stormen. Först kl. 6 nästa morgon, efter en natt af lidanden, upptäcktes de och togos upp å en passerande ängare. God omvårdnad och starka fysiker ha räddat dem från förstörd hälsa efter det förfärliga äfventyret.



»REVANCHE», DEN FÖROLYCKADE LUSTYACHTEN.

ABELJUBILÉET I KRISTIANIA.

Efter fotografi för HVAR 8 DAG af N. Skarpmoen, Kristiania.



KONUNG OSCAR OCH PRINS EUGEN LÄMNA ABELFESTEN. I dörröppningen synes prof. Nansen.

I år firas 100-årsdagen af *Nils Henrik Abels* födelse. Den store norske matematikern, hvilken endast uppnådde 27 lefnads-år, hann dock att göra sitt namn äradt af hela den bildade världen. Det är också icke endast norrmän och skandinaver, som fira Abels minne, utan vetenskapens store från äfven aflägsna länder ha inträffat i Kristiania där minnesfester öfver den fräjdade norske vetenskapsmannen äga rum. Konungen och prins Eugen hafva öfvervarit högtidigheterna.



FRÅN ABELSJUBILÉET I KRISTIANIA:

PROF. NANSEN och f. exc. HAGERUP (m. hatten). BJÖRNSTJERNE-BJÖRNSEN och hans maka.

JÄRNVÄGSKADEI.
 efter fotografi speciellt tagen för HVAR 8 DAG af F. Flodin, Strckholm.



Ett järnvägsråd har, som bekant, tillsatts af k. mt för att vara järnvägsstyrelsen behjälplig med dryftande af de statsjärnvägarnes angående olika ärenden, som kunna vara af vikt för landet. Järnvägsrådet äger dessutom att själf väcka förslag i dylika ärenden. Järnvägsrådet sammantvånade nyligen i Stockholm under generaldirektör Nordströms sällskrifna ordförandeskap, och har HVAR 8 DAGS fotograf fått uppfånga rådets medlemmar på platsen. Vår bild är tagen vid ett sammantvånade sistsförfluten vecka i Stockholm. Å ordförandes stolen vid det stora bordets bortre kortsida har generaldirektör Nordström sin plats, vid ordförandens högra sida sitter vice ordf. greve Sparre, efter vice ordf. järnvägsrådets ledamöter och suppleanter i den ordning de af Kongl. Maj:tt utsetts att företräda olika intressen, nämligen ledamöterna: hrr Tamm, Lundberg, Svartz, Bernström, Wärn och Svedelius samt suppleanterna: hrr von Friesen, Lybeck, Tham, Krusenstjerna, Wallenberg, Wärn, Kockum och Blésert. Å ordförandens vänstra sida äro placerade ledamöterna i järnvägsstyrelsen, hvilka haiva att i järnvägsrådets förhandlingar deltaga. Ledamöterna intäga, från ordföranden räknadt, sina platser sålunda: hrr Almgren, Gyllensvärd, Corin, Wiklund och Lundberg. Vid det mindre bordet sitta sekreteraren dir Hallberg samt — närmast fönstret — notarien J. Flodin.

OSCAR ELIASON.

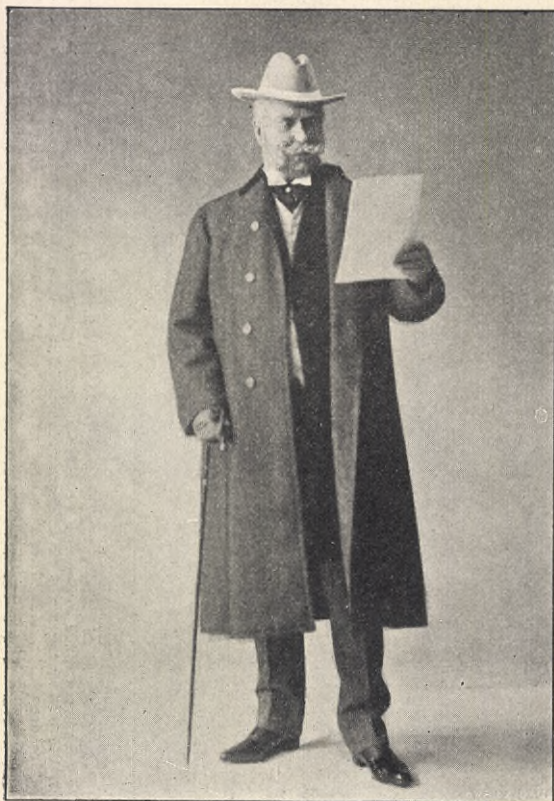


Foto. Flodin, Stockholm.

OSCAR ELIASON
som greve Corniski i »Niniche».

I »Niniche», det uppslupna lustspelet, som fortfarande hvarje afton uppföres för fullt hus å Djurgårdsteatern, spelar, som bekant, en viss greve Corniski en betydande roll. Denne Corniski, polsk diplomat och i hög grad enfaldig, har gift sig med den forna varietésångerskan Niniche utan att taga reda på hennes förlutna. Han svärfvar sålunda i fullständig okunnighet härom, så han tror, att han är gift med en högättad dam, och då han af sitt lands regering får i uppdrag att af Niniche återköpa en del bref, som arfvingen till Polens krona varit oförsiktig nog att skriva till den bedårande kvinnan, uppkomma till följd af greve Corniskis inskränkta förstånd de befängdaste misstag och förvecklingar. Men den polske diplomaten förlorar icke kontenansen, och det är med orubbligt lugn, som han frikostigt utdelar sina Georgskors för att kunna uppfylla sin viktiga mission vis-à-vis de viktiga breven. Hvad betyda några dussin ordnar för Polen? Hvad betyda några dussin ordnar i allmänhet?

»Niniche's» författare har i greve Corniski på ett dråpligt sätt parodierat diplomaterna, hvilka anses så sluga, men icke sällan låta draga sig vid näsan, och hvilka måste utträtta många struntuppdrag, men göra det på ett sätt, som om världens ve eller väl berodde häraf.

På ett dråpligt sätt utföres äfven för närvarande å Djurgårdsteatern greve Corniskis roll af hr Oscar Eliason, hvilken förut i landsorten innehaft den samma. Hr Eliason har anlagt en mask, som erinrar om både kajsar Franz Joseph och — generalen greve Lagerberg. Han gör i hela sitt

uppträdande verkligen intryck af gammal diplomat med orubblig öfvertygelse om vikten af sin mission. Han sätter, med ett ord, full karaktär på rollen, utan att komiken i minsta mån lider häraf. Man skrattar godt åt greve Corniski, men det är icke utan, att han också kommer en att tänka allvarliga tankar på, huruvida man själf icke oftare, än nyttigt är, låter draga sig vid näsan af herrar diplomater i olika skepnader.

Oscar Eliason är en af våra mest framstående skådespelare och särdeles mångsidig. Man må endast höra, att han spelat pastor Manders i »Gengangare», Antolycus i »En vintersaga», Paul Hansen i »En skandal», Gustaf Vasa i Strindbergs stora skådespel med samma namn, Pinglet i »Spökhotelet!» Är han karaktärsskådespelare eller lustspelskomiker? Frågan är icke så lätt att besvara. Själf anser hr Eliason nog, att han är karaktärsskådespelare; han förklarar åtminstone, att han vill vara det. Men eftersom han är anställd hos direktör Ranft, får han naturligtvis mest uppträda i lustspel.

Hr Eliason verkar alltid med högligen enkla medel. Hans röst har få skiftningar, minspelet är obetydligt, och han gestikulerar föga. Hvad som bär upp det hela och gör hr Eliason till den artist, som han är, är intelligensen, hvilken besjalar hans uppträdande. Det är intet tomrum bakom masken, utan tankar och själ.

Jämförelsevis ung till åren, bör Oscar Eliason hinna med att åstadkomma mycket. Och skulle han verkligen komma att i högre grad än hittills uppträda i den allvarliga genren, är allmänheten nog icke att därför beklaga, om den också då får på teatern skratta mindre än förut.

O. R.

VALBORG SVÄRDSTRÖM.



Foto. Flodin, Stockholm.

VALBORG SVÄRDSTRÖM som Mignon.

Vi återgifva här ett icke förr reproduceradt, särdeles vackert porträtt af den unga, begåfvade sångerskan, väl en af operans mest populära yngre artister.

NORDISKA FOLKHÖGSKOLEMÖTET I BORGHAMN.



NORDISKA FOLKHÖGSKOLEMÖTET, det sjätte i ordningen, har i dessa dagar afhållits i Borghamn under stort deltagande från intresserades sida. Från en lyckad utflykt till Alvastra klosterruin lämna vi ofvanstående grupp fotografi.

DEN STORA SKYTTEBAZAREN I KÖPING.

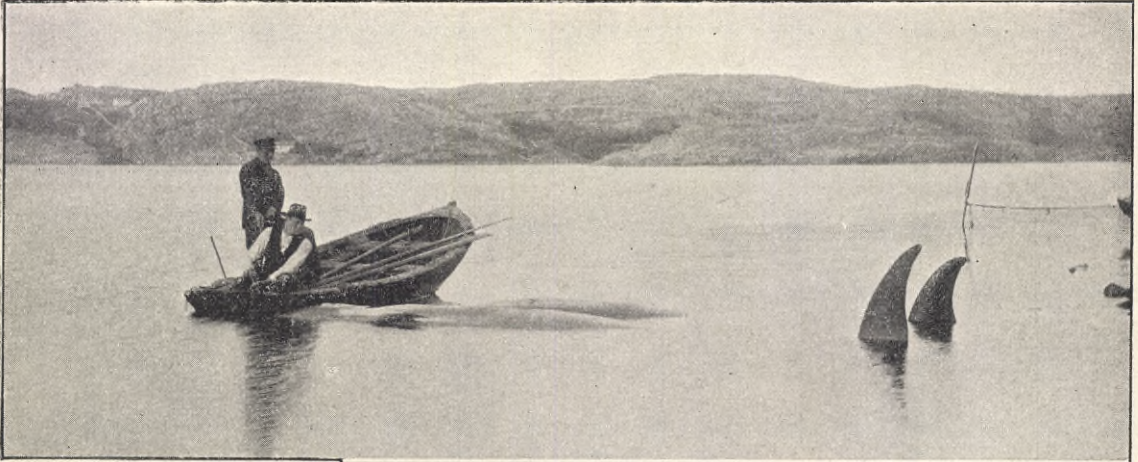


Foto. Carl Billberg, Köping.

En mycket lyckad bazar till skyttesakens fromma har afhållits i Köping. Tack vare rikliga bidrag lämnade densamma ett betydande öfverskott. Vår fotografi visar en grupp af deltagande.

DE VID LYSEKIL INFÅNGADE HVALARNE.

Fotografier speciellt tagna för HVAR 8 DAG af fotograf Svante Hæger, Lysekil.



Häromdagen strandade ett par hvalar i närheten af Lysekil. Beredvillig och intresserad reste vår fotograf på vår anmodan genast till ort och ställe och här ofvan se vi hvad som kan ses af djuren f. n. De äro c:a 20 fot långa och sålunda ej af största slaget; man kan ej ännu närmare afgöra om dem.

Folket som såg dem infångade och dödade dem och gör sig väl en ganska god vinst på den ovanliga fångsten.



LÄNSUTSTÄLLNINGEN I BODEN.



Vi meddela en fotografi af den länsutställning som ägde rum i augusti månad under presidium af landshöfding Bergström. Utställningen bevistades af tusentals människor dels från länet och dels från rikets andra trakter. Till höger å ofvanstående bild se vi Bodens storartade folkskola, hvars lärosalar apterats till utställningsrum för ortens textilindustri. Å planen framför skolhuset märkes maskinhallen, på andra sidan skranket pågår häst ippvisning, midt å planen stå de framstående prisdomarne verksägaren L. A. Österberg och landtbruksingenjören Emil Berggren.

ÖGONBLICKSBILDER FRÅN EN NORDAMERIKANSK PRÄRIE.

Efter fotografier insända till HVAR 8 DAG.

I HVAR 8 DAGS nummer 30 meddelade vi er intressant korrespondens från den framstående unge svenske vetenskapsmannen Dr Carl Sundbeck, hvilken i och för studier vistas på andra sidan Atlanten. För dagen återgifva vi endast i ågra trelliga snapshots, tagna under dr Sundbecks ridt genom den amerikanska nordvästern, och återkomma i ett följande häfte med en ny intressant korrespondens om svenskt-amerikanarnes förhållanden. Våra bilder visa från vänster till höger:

En »cowboy»-flicka, som åser hur cowboys tämja vilda hästar;

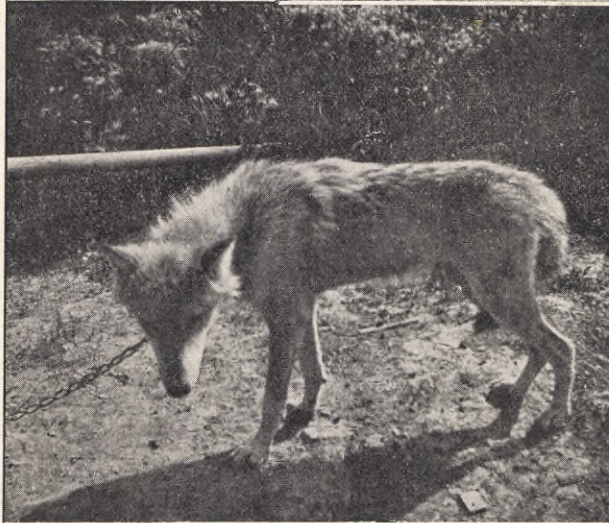
Den samma till häst, rö-kande sin cigarrett;

En nyfångad varg;

Dr Sundbeck några hundra mil från människoboningar;

Hur cowboys kasta lasson, hvarmed de vilda hästarne infångas;

Dressyr af vilda hästar. Lasson, som håller den vilda hästen efter ryttaren, fastgöres vid dennes sadelknapp. Sålunda släpas det otämmda djuret tills dess courage är »bräckt». En cowboy slår nämligen aldrig sin häst.



NORDISKA JURISTMÖTET I KÖPENHAMN.

Efter fotografi af FRED. RIISE, Köpenhamn.



I Köpenhamn har i dessa dagar afhållits det 10:de Nordiska Juristmötet urder stor anslutning från samtliga de skandinaviska länderna. Mötets förhandlingar ägde rum i universitetets stora, praktfulla sal. Om förhandlingar och festligheter, därunder de danska deltagarne visade en storartad gästfrihet, har dagsprässen lämnat utförliga referat och återstår för HVAR 8 DAG att återgifva en grupp från en af mötesdagarne. Å fotografien igenkänmas flere af nordens mest framstående jurister, hvaribland vi särskildt nämna ordföranden, geheimeetatsrådet Goss, förutvarande norske excellensen professor Hagerup samt justitierådet Afzelius.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.



E. MICHAL.

Den 1 september hade *Emil Michal* under trettio års tid oafbrutet tillhört Dramatiska teatern i egenskap af sulför. Han var på sin jubileumsdag föremål för mycken hyllning.



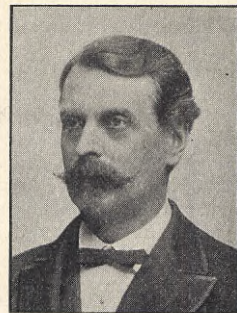
A. B. SJÖSTRÖM.

65 år fyllde den 28 augusti f. d. telegrafkommissarien *August Bernhard Sjöström* i Karlshamn. S. har i 41 år varit ordinarie i telegrafverket.



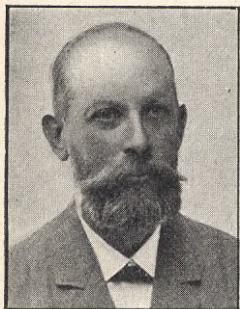
S. E. TIGERHIELM.

Den 31 augusti fyllde jägmästaren i Väster-Dalarnes revir *Svevd Edvard Tigerhielm* 65 år.



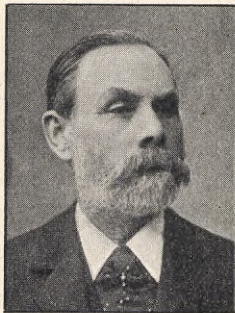
O. W. OUCHTERLONY.

60 år fyllde den 2 augusti kammeraren *O. W. Ouchterlony*, som på födelsedagen mottog talrika gratulationer af släkt och vänner.



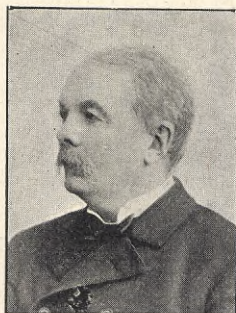
W. H. LINDSTRÖM.

60 år fyllde den 27 augusti apotekaren *Wilhelm Henrik Lindström* i Visby L., som innehar en hel del kommunala uppdrag, erhöi privilegium å apoteket år 1896.



H. A. NETTELBLADT.

F. trafikchefen vid Gäfle-Dala järnväg *Hjalmar August Nettelbladt* fyllde den 31 augusti 60 år. N., som år 1901 erhöi pension som trafikchef, är f. n. verkst. direktör i Vagnuthyrningsaktiebolaget i Stockholm.



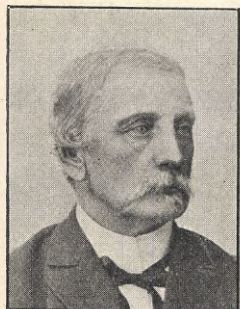
E. SCHWARTZ.

Rektorn vid Östermalms högre läroanstalt för flickor, fil. doktor *Eugène Schwartz* i Stockholm, fyllde den 2 augusti 55 år.



A. E. MAGNUSSON.

40 år fyllde den 25 augusti riksbyggnadernas å Helgeandsholmen byggmästare *A. E. Magnusson*, hvilken var föremål för hyllning.



J. L. SCHANDER. †

F. d. kaptenen vid Västgöta regemente *Jonas Ludvig Schander* afl. d. den 31 augusti i S. öfde, i en ålder af 72 år. Han sörjes närmast af maka.



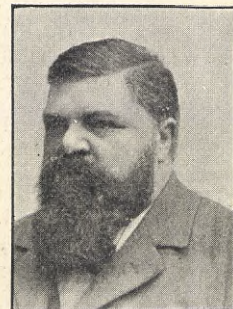
J. G. CARLSSON. †

Den 25 augusti aflid i Stockholm vinskänken f. d. innehafvaren af källaren Malmgården *Johan Gustaf Carlsson*, en i riket känd person. Född 1836, sörjes C. närmast af barn.



A. G. HALLBOM. †

Den 29 augusti aflid i hufvudstaden brefbärareförmannen *Anders Gustaf Hallbom*, 56 år gammal. D. u. aflidne duglige mannen hade i trettioett år varit anställd i postverkets tjänst. Han sörjes närmast af maka.



A. M. H. TAUBE. †

Den 24 augusti aflid i Nederkalix disponenten för aktiebolaget Bergman, Hummel & Co. *Arvid Magnus Hjalmar Taube*, i en ålder af 49 år. Han sörjes närmast af maka och barn.

Han var en stor lokalpatriot. Han kunde bevisa den låga dödlighetsprocenten och hade ett godt ord om dräneringen. Stadens vattenledningsvatten var höjdt öfver allt beröm, det hade en auktoritet förklarad och klimatet var förträffligt. Han framhöll huru ovanligt fri från luffare och tiggare staden blifvit på sistone. »Men det är ju ej att undra på», tillade han, »ty samnerligen tror jag icke, att vår poliskår faktiskt är den bästa i hela kungariket.»

Mannen från hufvudstaden hade lyssnat med liknöjd min och slutna ögon på den långa harangen, man skulle kunna tro, att han somnat, men den rykande cigarretten bevisade motsatsen — han var endast förargad. Han öppnade ögonen.

»Nej», sade han. »Det går jag inte in på. Poliserna här ge ej intryck af att vara mycket bevändt med — jag tycker de äro rent af häpnadsväckande enfaldiga.»

»Hör på, min herre», sade lokalpatrioten. »Hvad har ni för rätt att säga så? Ni kom ju hit i går. Huru i all världen kan ni veta någonting om den saken?»

Mannen från hufvudstaden anmärkte att man ibland kan få reda på ganska mycket under tjugo-fyra timmar.

»Nå väl», sade lokalpatrioten, »jag är säker på, att ni ej har kunnat snoka reda på något ofördelaktigt om våra poliser. Men hvarför sjunger ni ej rent ut? Hvad kan ni ha emot dem?»

»Ingenting särskildt», sade mannen från hufvudstaden, »endast att jag icke känner mig riktigt säker för dem — det är alltsammans. Jag skulle nästan kunna hålla vad med hvem som helst att jag under vägen från Storgatans ena ände till den andra skulle blifva arresterad för ett brott, som jag icke har begått.»

»Naturligtvis», svarade den andre, »om ni går fram till en polis och säger honom, att ni begått ett mord, och ert utseende i allmänhet ej motsäger edra uppgifter, är det mycket möjligt att ni blir tagen.»

»Jag skulle kunna lofva att ej gå fram till någon polis och ej tilltala någon förrän jag blir tilltalad af dem. Och jag skall ej säga dem att jag begått något brott alls.»

»Och ni påstår, att ni lika väl skulle blifva arresterad för ett brott, till hvilket ni vore totalt oskyldig.»

»Jag är viss därpå. Men inte bör ni taga den saken så illa vid er. Intet samhälle är väl utan sina brister och —»

»Taga den illa vid mig?» afbröt lokalpatrioten. »Det finns ej tillstymmelse till sanning i det där påståendet. Poliserna här äro intelligenta män, och jag är färdig slå vad med er om hundra kronor, att de aldrig skulle kunna begå ett sådant missgrepp.»

»Ni tar fel, min vän, men vi behöfva ju icke tvista därom. Det är helt naturligt att ni skall — — —»

»Nej, var så god! Antingen antar ni vadet eller ock erkänner ni, att hvad ni sagt är bara löst prat, och att ni ej känner det minsta till den sak, hvarom ni yttrat er.»

Mannen från hufvudstaden log öfverlägset.

»Då antar jag ert vad», sade han. »Jag skall blifva förd till vaktkontoret af en poliskonstapel någon dag under loppet af nästa vecka och anklagas för ett brott, som jag aldrig begått. Farväl.»

*

Något senare på dagen kom mannen från hufvudstaden i sällskap med en snickare gående gatan framåt och stannade framför ångvälden. Han pe-

kade på en lång rödmålad bräda, som var fästad på ett par pålar tvärs öfver gatan, och på hvilken stod måladt med stora bokstäver: »Se upp för ångvälden!» Han bad snickaren göra en alldeles likadan bräda, måla den och sedan söka få den så smutsig och grådaskig som om den varit använd. Snickaren gjorde stora ögon, men så tänkte han: kanske den skall användas vid någon teaterföreställning eller också har mannen sina idéer; all-nog han betalar bra.

På bestämd dag såg man mannen från hufvudstaden komma bärande på sin varningssignal för stadens åkaredrängar och kuskar. Han väckte allmän uppmärksamhet och pojkar svärmade omkring honom som flugor.

Han vandrade sakta, ty pålen och brädan voro tunga.

Den första polis han mötte gick rakt i fällan. Mannen, som bar brädan, såg ju rätt respektabel ut, och han ville ej visa sig onödigt sträng, men något så i ögonen fallande fick ej passera.

»Ürsäktä, min herre», sade han, »men det där kan ej gå an. En allvarlig olycka kunde ju inträffa genom att ni tagit bort den där brädan. Naturligtvis är det bara ett skämt, men ni måste ge-nast bära den tillbaka till den plats där ni tog den. De där pojkarne hjälpa er nog.»

»Nej, hvarken pojkarne eller jag bära tillbaka brädan. Jag ämnar bära den längs hela Storgatan, ända upp till höjden. Förstår ni?»

»Hör nu! Ni vill väl ej tvinga mig att göra, hvad ni ej skulle tycka om.»

»Nej. Gå ni er väg och lägg er ej i andras affärer.»

»Men nu bär det sig så, att detta är just min affär», sade konstapeln och blef het af sig. »Det skall ni snart få klart för er, om ni ämnar bråka längre. Den där brädan är ej er egendom. Lägg ned den!»

»Det bryr jag mig inte om», sade mannen från hufvudstaden. Pojkarne jublade af förtjusning och uppmanades hålla sig undan.

»Det här går för långt», sade konstapeln, »om det varit efter en festmiddag, då skulle jag kunnat förstå det. Men så här tidigt på morgonen — och dessutom så oförskäm — det är ju ingen mening med det. Följ nu bara lugnt med till den plats där ni tog brädan. Ni behöfver den ju ej, och ni vill väl ändå ej råka illa ut?»

»Skall jag behöfva ännu en gång upprepa hvad jag sagt», sade mannen från hufvudstaden. »Det måtte ni väl fått klart för er att jag ämnar göra hvad jag vill med denna bräda, och ni har icke alls med den att skaffa.»

»Jaså», sade polis-konstapeln, »då tar jag er med till polisstationen för att ni stulit brädan. Förstår ni?»

»Jag förstår och följer er med största nöje.»

Då de kommit fram stannade mannen. »Kan-hända», sade han, »att det kan intressera er att innan vi gå in se kvitterad räkning från snickaren, som gjort brädan åt mig. Det var ett vad och det minsta jag kan göra är att erbjuda er att dela vin-sten. Tag med er brädan hem och låt er hustru elda upp den.»

Polisen visade sig på det högsta uppbrakt öfver skämtet.

»För resten gällde det hundra kronor och halfva summan kommer på er del.»

Konstapeln fick brådtom att köra bort småpojkarne.

»Undan med er eljes åka ni in allesammans.»

Pojkarne försvunno. Polis-konstapelns anlete sken »Ja, jag trodde väl att det var fråga om något sådant. Herrn skall ha tack!»